

Čtvrtého července uplyne devadesát let, co se narodil známý český režisér a scénárista Oldřich Lipský. Ten do bohatého fondu české kinematografie přispíval především jako tvůrce komedií. Pod jeho režisérským vedením vznikaly divácky oblíbené snímky jako Limonádový Joe aneb Koňská opera, Zabil jsem Einsteina pánové, Čtyři vraždy stačí drahoušku, Adéla ještě nevečeřela nebo Marečku, podejte mi pero!

Vřelý vztah k herectví měl umělec přítomný už v genech. Otec, Vilém Lipský, vedl v Oldřichově rodném Pelhřimově spolek ochotnického divadla. Otcova záliba se tím odrazila i v budoucím směřování jeho třech synů, Oldřicha, Dalibora i nejstaršího potomka Lubomíra, představitele několika desítek filmových i divadelních rolí.

Životní cesta k režii vedla u Oldřicha Lipského nejprve přes studium pelhřimovského gymnázia, z jehož studia byl v době Protektorátu Čechy a Morava vytržen a poslán na nucené práce. Po svém návratu v roce 1943 hrál v ochotnickém divadle Mladá komedie, do kterého vstoupil i se svým bratrem Lubomírem. Před koncem války mladí ochotníci tajně složili kabaretní pásmo Rozbitá trilogie, s kterým po osvobození hostovali v Praze. Tady si jich všiml šéf Malého

realistického divadla Jan Škoda a nabídl jim možnost založení vlastního divadla. Pětice pelhřimovských ochotníků (oba bratři Lipští, budoucí známý filmový herec Jiří Lír, básník Zbyněk Vavřín a Jan Maška) s návrhem souhlasila. Představením Rozbité trilogie na prknech malostranské Umělecké besedy začala dne 13. srpna 1945 krátká historie samostatného Divadla satiry. Nový soubor chtěl samozřejmě růst a Oldřich Lipský se jako jeho vedoucí staral o rozšíření hereckého kolektivu. Vše vyřešil přizváním dalších začínajících divadelníků. Angažmá v Divadle satiry protnulo uměleckou dráhu i takovým osobnostem jako byl Vlastimil Brodský, Stella Zázvorková, Miroslav Horníček či Miloš Kopecký. Z moci úřední byl soubor už o čtyři roky později rozpuštěn, čímž také na čas skončila i profesní spolupráce obou bratrů. Oldřich Lipský nastoupil do filmových studií na Barrandově, kde se z pozice asistenta režie začal detailněji seznamovat s povoláním, v kterém prokázal neobyčejný talent.

Režisérovým samostatným filmovým debutem byla komedie „Cirkus bude“ z roku 1954. Do cirkusového prostředí situoval i některé ze svých veseloher jako „Šest medvědů s Cibulkou,“ v které hrál hlavní roli jeho bratr Lubomír nebo „Cirkus v cirkuse.“ Diváci všech věkových kategorií zasedali i k dalším pohádkovým komediím, jako byli „Ať žijí duchové“ či „Tři veteráni,“ na kterých se kromě režie podílel i sepsáním scénáře. Jeho posledním dílem se stala komedie „Velká filmová loupež,“ během jejíhož natáčení, dne 19. října 1986, Oldřich Lipský zemřel.

Za svou práci byl během své kariéry odměněn několika oceněními. V roce 1974 obdržel titul Zasloužilého umělce, o pět let později převzal titul Národního umělce. Oceněna byla i jím natočená komedie „Limonádový Joe aneb Koňská opera,“ která na mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastianu v roce 1964 získala Stříbrnou mušli.

Jaroslav Sládek, foto: Wikimedia